

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ПЛАТНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОДАТКОВИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ

Визначено перелік платних адміністративних послуг, що надаються податковими органами України. Окреслено підстави, порядок та особливості надання суб'єктам господарювання (фізичним та юридичним особам) платних адміністративних послуг податковими органами України.

Ключові слова: адміністративні послуги, платні адміністративні послуги, податкові органи України, Міністерство доходів і зборів України.

I. Вступ

Реалізація положень адміністративної реформи, що провадиться в Україні, передбачає створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дасть їй змогу стати впливовим чинником у світі та Європі [1].

Тому, в умовах здійснюваної в Україні адміністративної реформи, спрямованої на формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народові, національним інтересам, питання взаємовідносин держави і громадянина стають вкрай актуальними. Одним із головних напрямів у цій сфері є створення ефективної системи публічної адміністрації, яка забезпечуватиме надання громадянам якісних адміністративних послуг. До такої системи належать і податкові органи України, пріоритетним напрямом діяльності яких є надання суб'єктам господарювання (фізичним та юридичним особам) якісних адміністративних послуг як на платній, так і безоплатній основі. Саме тому вдосконалення правового й організаційного забезпечення надання адміністративних послуг, особливо на платній основі, податковими органами України на сьогодні є надзвичайно актуальним питанням.

II. Постановка завдання

Метою статті є: по-перше, визначити перелік платних адміністративних послуг, що надаються податковими органами України; по-друге, окреслити підстави, порядок та особливості надання суб'єктам господарювання (фізичним та юридичним особам) платних адміністративних послуг податковими органами України.

III. Результати

Перелік платних адміністративних послуг, які надаються податковими органами

України визначений, розпорядженням Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою" від 14.09.2011 р. № 870-р [2]. До них віднесено такі: 1) видача ліцензії на виробництво спирту етилового та дубліката до неї; 2) видача ліцензії на виробництво спирту коньячного та дубліката до неї; 3) видача ліцензії на виробництво спирту плодового та дубліката до неї; 4) видача ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого виноградного та дубліката до неї; 5) видача ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого плодового та дубліката до неї; 6) видача ліцензії на виробництво спирту-сирцю виноградного та дубліката до неї; 7) видача ліцензії на виробництво спирту-сирцю плодового та дубліката до неї; 8) видача ліцензії на виробництво алкогольних напоїв та дубліката до неї; 9) видача ліцензії на виробництво тютюнових виробів та дубліката до неї; 10) видача ліцензії на право оптової торгівлі спиртом етиловим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим та дубліката до неї; 11) видача ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту) та дубліката до неї; 12) видача ліцензії на право оптової торгівлі тютюновими виробами та дубліката до неї; 13) видача ліцензії на право оптової торгівлі сидром та перрі (без додання спирту) та дубліката до неї; 14) видача ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та дубліката до неї; 15) видача ліцензії на роздрібну торгівлю сидром та перрі (без додання спирту) та дубліката до неї; 16) видача ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами та дубліката до неї.

Правова база діяльності податкових органів України з надання вищезазначених адміністративних послуг є достатньо розгалуженою та різномірною. Існує ряд законів, які регламентують підстави та процедури надання зазначених видів адміністратив-

них послуг. Так, загальні підстави та порядок надання органами виконавчої влади, у тому числі й податковими органами України, адміністративних послуг фізичним та юридичним особам визначені у Законі України “Про адміністративні послуги” від 06.09.2012 р. № 5203-VI [3], порядок ліцензування діяльності щодо виробництва й обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів врегульовано нормами Закону України “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів” від 19.12.1995 р. № 481/95-ВР [4].

Проте переважаючим рівнем правового регулювання діяльності податкових органів України щодо надання платних адміністративних послуг є підзаконні акти. Наприклад, Постанова Кабінету Міністрів України “Про тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами” від 13.05.1996 р. № 493 [5], Постанова Кабінету Міністрів України “Про впорядкування видачі суб’єктам підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами” від 31.03.1999 р. № 500 [6], Постанова Кабінету Міністрів України “Про запровадження ліцензії єдиного зразка для певних видів господарської діяльності” від 20.11.2000 р. № [1719], розпорядження Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою” від 14.09.2011 р. № 870-р [2], наказ ДПА України “Про організацію роботи в районних (міжрайонних) ДПІ з видачі ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами” від 16.11.2004 р. № 652 [8].

Крім того, з метою забезпечення платників податків повною та достовірною інформацією про порядок надання адміністративних послуг і відповідно до ч. 1, 2 ст. 8 Закону України “Про адміністративні послуги”, а також, враховуючи лист Міністерства юстиції України від 15.02.2013 р. № 1618-0-33-13/10.2 Державною податковою службою України, було видано наказ “Про затвердження інформаційних карток адміністративних послуг” від 26.03.2013 р. № 78 [9], який визначає загальні умови, підстави та порядок надання платних адміністративних послуг податковими органами України.

Так, надання платних адміністративних послуг у вищезазначених сферах господарювання здійснюється Департаментом контролю за виробництвом та обігом спирту,

алкогольних напоїв і тютюнових виробів Міністерства доходів і зборів України, а також (у питаннях роздрібною торгівлі) регіональними управліннями Департаменту контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів Міністерства доходів і зборів України в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі за місцем торгівлі суб’єкта господарювання, місцем формування поїзда, приписки судна.

Кожна інформаційна картка адміністративної послуги, що надається відповідним податковим органом України, містить інформацію про умови отримання адміністративної послуги, а саме: підстави для одержання адміністративної послуги; перелік документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, а також вимоги до них; порядок та спосіб подання документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; розмір та порядок внесення плати за отриману адміністративну послугу; реквізити розрахункового рахунку для внесення плати, код бюджетної класифікації; строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови в наданні адміністративної послуги; способи отримання адміністративної послуги та довідкову інформацію (телефон/факс (довідки)), адреси електронної пошти та веб-порталу відповідного податкового органу України, який надає адміністративну послугу. Так, наприклад, видача ліцензії на виробництво спирту етилового і дубліката до неї передбачає, що суб’єкт господарювання на момент подання заяви має бути власником або відповідно до інших не заборонених законодавством підстав володіти та/або користуватися приміщеннями та обладнанням, що забезпечують повний технологічний цикл виробництва спирту етилового, за умови, що використання таких приміщень та обладнання здійснює тільки один суб’єкт господарювання; наявність внесених до Єдиного реєстру місць зберігання спирту; виробництво спирту етилового (у тому числі як лікарського засобу), може здійснюватися лише на державних підприємствах [9].

Заява та документи про отримання адміністративної послуги подаються уповноваженою особою заявника (суб’єкта господарювання) або надсилаються рекомендованим листом. У разі подання заяви та додатних до неї документів особисто вони приймаються за описом, копія якого видається заявнику з відміткою про дату прийняття заяви та документів і підписом особи, яка їх прийняла.

Річна плата за ліцензію на виробництво спирту етилового становить 780 грн. Ліцензія видається терміном на п’ять років, плата справляється щорічно. Строк надання адмі-

ністративної послуги становить 30 календарних днів з дня одержання документів.

Підставами для відмови в наданні адміністративної послуги є такі: 1) надання документів, оформлених з порушенням вимог чинного законодавства; 2) надання документів не в повному обсязі; 3) надання документів з недостовірними даними.

Щодо видачі дублікату ліцензії на виробництво спирту етилового, то зазначена адміністративна послуга надається суб'єкту господарювання у разі втрати або пошкодження ліцензії на виробництво спирту етилового. Розмір плати за отримання адміністративної послуги становить також 780 грн. Строк надання адміністративної послуги становить сім робочих днів. При цьому строк дії дублікату ліцензії не може перевищувати строку дії, зазначеного у втраченій або пошкодженій ліцензії.

Слід відзначити, що плата за надання таких послуг справляється у розмірах та порядку, що визначені законодавчими актами, а в разі, коли це не передбачено законодавчими актами, – актами Кабінету Міністрів України. Розміри плати за надання адміністративних послуг устанавлюються з урахуванням економічно обґрунтованих витрат і Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 р. № 66 [10]. Встановлено, що плата за надання адміністративних послуг вноситься одноразово за весь комплекс робіт та послуг, наприклад, річна плата за ліцензію право оптової торгівлі алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту) становить 500 000 грн. При цьому ліцензії видається терміном на п'ять років, а плата справляється щорічно.

У випадках роздрібною торгівлі алкогольними напоями, сидром та перрі (без додання спирту), тютюновими виробами також встановлюються відповідні тарифи оплати та строки видачі ліцензії. Так, плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями становить 8000 грн на кожний окремих, зазначений в ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться у місці торгівлі; а на території сіл і селищ, за винятком тих, що знаходяться у межах території міст, – 500 грн на кожний окремих, зазначений у ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться у місці торгівлі. Для місць торгівлі, які розташовані за межами території міст обласного підпорядкування і міст Києва та Севастополя на відстані до 50 км та які мають торговельні зали площею понад 500 м², – 8000 грн на кожний окремих, зазначений в ліцензії електронний

контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться в місці торгівлі. При цьому ліцензія видається терміном на один рік, плата справляється щоквартально рівними частками.

Контроль за дотриманням податковими органами України законодавства з питань надання платних адміністративних послуг здійснюється міжвідомчою робочою групою з проведення аналізу (інвентаризації) послуг, які надаються центральними органами виконавчої влади і підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери їх управління [11].

Підсумовуючи відзначимо, що податкові органи України, як суб'єкти надання адміністративних послуг, мають право надавати суб'єктам господарювання (фізичним та юридичним особам) відповідні адміністративні послуги як на платній, так і на безоплатній основі. Платна форма надання адміністративних послуг податковими органами України має ряд особливостей порівняно з безоплатною формою. До них варто віднести:

1) наявність відповідного правового регулювання діяльності податкових органів України щодо надання платних адміністративних послуг, переважаючим рівнем якого є підзаконні нормативні акти;

2) наявність чітко визначеної процедури надання платної адміністративної послуги, що закріплена у відповідній інформаційній картці адміністративної послуги;

3) наявність спеціального контрольного органу за дотриманням податковими органами України законодавства з питань надання платних адміністративних послуг – Міжвідомчої робочої групи з проведення аналізу (інвентаризації) послуг, які надаються центральними органами виконавчої влади і підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери їх управління.

IV. Висновки

Отже, зауважимо, що діяльність податкових органів України щодо надання платних адміністративних послуг суб'єктам господарювання (фізичним та юридичним особам) перебуває на досить високому рівні, про що свідчать результати діяльності податкових органів та відгуки платників податків у соціальних мережах. Разом з тим надання якісних адміністративних послуг залишається головною умовою підвищення довіри громадян до податкових органів України. Таке розуміння означеної проблеми, у свою чергу, зумовлює необхідність удосконалення діючої системи як надання, так і оцінювання якості надання адміністративних послуг податковими органами України.

Список використаної літератури

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в

- Україні : Указ Президента України: від 22 липня 1998 року № 810/98 (із змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 32.
2. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2011 р. № 870-р // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2691.
  3. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 76. – Ст. 3067.
  4. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України від 19 грудня 1995 р. № 481/95-ВР (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 46. – Ст. 345.
  5. Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 травня 1996 р. № 493 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/493-96-%D0%BF>.
  6. Про впорядкування видачі суб'єктам підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодним, алкогольними напоями та тютюновими виробами : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 березня 1999 р. № 500 (із змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 14. – Ст. 24.
  7. Про запровадження ліцензії єдиного зразка для певних видів господарської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2000 р. № 1719 (із змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2000. – № 47. – Ст. 2035.
  8. Про організацію роботи в районних (міжрайонних) ДПІ з видачі ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами : Наказ ДПА України від 16 листопада 2004 р. № 652 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1008.6537.0>.
  9. Про затвердження інформаційних карток адміністративних послуг : Наказ Державної податкової служби України від 26 березня 2013 р. № 78 [Електронний ресурс] // Вісник податкової служби України. – 2013. – № 17–18. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/fresh>.
  10. Про затвердження Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 6. – Ст. 260.
  11. Про утворення міжвідомчої робочої групи з проведення аналізу інвентаризації послуг, які надаються центральними органами виконавчої влади і підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери їх управління : Розпорядження Кабінету Міністрів України: від 11 жовтня 2010 р. № 1949-р // Урядовий кур'єр. – 2010. – № 194.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2013

Мордвин М.А. Некоторые аспекты предоставления платных административных услуг налоговыми органами Украины

Определен перечень платных административных услуг, предоставляемых налоговыми органами Украины. Определены основания, порядок и особенности предоставления субъектам хозяйствования (физическим и юридическим лицам) платных административных услуг налоговыми органами Украины.

Ключевые слова: административные услуги, платные административные услуги, налоговые органы Украины, Министерство доходов и сборов Украины.

Mordvin M. Some aspects of the paid administrative services Ukrainian tax authorities

A list of paid administrative services provided by the tax authorities of Ukraine. Define the grounds, procedures and features of the business entities (individuals and legal entities) paid administrative services to the tax authorities of Ukraine.

The tax organs of Ukraine, as subjects of grant of administrative services, have a right to give the subjects of menage (to the physical and legal persons) the proper administrative services as on requiring payment so bezoplatniy basis. The requiring payment form of grant of administrative services has a row of features the tax organs of Ukraine by comparison to a bezoplatnoy form. It costs to take to them:

1) a presence of the proper legal adjusting of activity of tax organs of Ukraine is in relation to the grant of requiring payment administrative services, the prevailing level of which are pidzakonni normative acts;

2) presence of expressly certain procedure of grant of requiring payment administrative favour which is fastened in the proper informative the card of administrative favour;

3) presence of the special supervisory organ after the observance of Ukraine of legislation tax organs on questions the grant of requiring payment administrative services – Interdepartmental workinggroup from the leadthrough of analysis (taking of inventory) of services, which are given the central organs of executive power and enterprises, by establishments and organizations which belong to the sphere of their management.

Activity of tax organs of Ukraine in relation to the grant of requiring payment administrative services the subjects of menage (to the physical and legal persons) is at high enough level, to what the results of activity of tax organs and reviews of taxpayers testify in social networks. At the same time, the grant of high-quality administrative services remains the golovnyu condition of increase of trust of citizens to the tax organs of Ukraine.

Key words: administrative services, administrative services fee, the tax authorities of Ukraine, the Ministry of Revenue and Duties of Ukraine.